

Fæsteforhold medfører, nemlig Forpagtningsforholdet. Men nu troer jeg, at det har været Lovgiverens Hensigt allerede i 1792, hvilket fremgaaer temmelig klart af de Forhandlinger, som dengang have fundet Sted, at man har villet aabne Eierne en Maade til at kunne komme ud af Fæsteforholdet i de Tilfælde, hvor baade de og vedkommende Jordbrugere fandt dette misligt at gaae ind, nemlig gennem Forpagtningsforholdet som en fri Contract, ene og alene begrundet ved et vist Aaremaal. Da der nu slet ingen Betænkelighed er ved det Aaremaal, hvortil Forpagtningen er begrundet i Frd. af 1792, men det tværtimod i mange Henseender er det hensigtsmæssigste at have en lang Forpagtningsperiode, saa er det for mig idetmindste for Diebliffet aldeles umuligt at indsee, at flere af de væsentligste Argumenter, hvorved man ellers vil støtte Loven, kan komme til Anvendelse paa Gaarde, som ere bortforpagtede paa 50 Aar. Jeg har ikke stillet noget Endringsforslag i saa Henseende, og det er altsaa ikke nu for Diebliffet muligt at bringe dette Spørgsmaal til Afstemning, men jeg har dog villet tillade mig at udtale, at jeg paa ingen Maade kan finde mig overbevist ved de Grunde, som man har anført for, at det Samme skulde gjælde om lange Forpagtninger, som om Fæste. Jeg troer virkelig ogsaa, at uagtet disse lange Forpagtninger ikke ere almindelige, saa er der dog, efter hvad der er mig bekjendt, enkelte Godser, hvor de ere meget almindelige, hvor det har været et Princip hos Godseierne at bruge disse lange Forpagtninger, og Diemedet dermed har upaatvilelig været at ordne Forholdet paa den Maade, at derved tilintetgjøredes alle de Tvivl og al den Usikkerhed for hans Eiendom, som ellers kunde ligge i disse Reformer med Hensyn til Fæsteforholdene, som syntes at forestaae, og som allerede dengang vare bragte under Ben-tilation. Denne Forventning troer jeg vil findes begrundet i Lovgivningen, og jeg troer saaledes, at man er uberettiget til at tilintetgjøredes. Jeg troer ogsaa, at det for Bondestanden er bedre, at der bliver Udsligt til mangeaarige Forpagtninger i Overgangsperioden. Det er nemlig klart, at, naar dette ikke skeer, saa er enhver Eier, naar hans Gaard bliver fæstle-

dig, meget stærkt opfordret til at sælge den ved Auction, for at faae den Fordeel ud deraf, som han kan; ved at sætte den bort vilde han nemlig være yderlig bange for, at den paa-tænkte Lov skulde komme til Anvendelse derpaa. Men ogsaa for den afvøde Fæsters Efterladte er det netop ønskeligt, at der var en Maade, paa hvilken de kunde erhverve Gaarden, ogsaa naar de ikke ere istand til at kjøbe den ved Auction, og der kan ikke tænkes for dem nogen billigere Maade at erhverve den paa, end Forpagtning, som ikke kræver Indfæstning. Naar de altsaa selv ønskede det, og Godseierne vilde gjøre det, saa forekommer det mig ogsaa, at det var politisk rigtigt og i Bondestandens Interesse, at man aabnede Vedkommende Ud-gang til at indrette sig paa denne Maade, og derved undgaae Anvendelsen af den nye Lov, som maatte blive vedtagen.

Tillid: Da det er aldeles klart, at den nærværende Lov ikke kan udkomme i denne Ses-sion, saa skal jeg saameget mindre opholde mig vidtløftigt ved denne Paragraph, som jeg med megen Tilfredsstillelse har seet, hvad der for mig er Hovedsagen, nemlig, at det ærede Ud-valg er gaaet ind paa, at en Evangslov kun kan retfærdiggjøres, forsaavidt Almeenvellet kræver det, og jeg ogsaa med megen Tilfreds-stillelse har gennemlæst den Deel af Udvalgets Fleertals Betænkning, som gaaer ud paa at godtgjøre, at Bondestanden er berettiget til at fordrø en Afsløsning af Fæsteforholdet, fordi jeg derved er bleven fuldkommen bestyrket i min tidligere Anskuelse, at Bondestanden ikke har en saadan Ret; men hvad jeg nærmest har reist mig for, er, fordi jeg vil tillade mig at rette et Spørgsmaal til den ærede Ordfører, idet jeg forøvrigt foreløbigt skal bemærke, at jeg finder det temmelig upraktisk, nu at behandle denne Sag, thi naar vi først ere enige om, at kun Almeenvellet kan retfærdiggjøre en Lov af den foreslaaede Beskaffenhed, saa maa det bedømmes paa den Tid, Loven kan ud-komme, om Almeenvellet fordrø det, om der da ere saadanne Omstændigheder tilstede, som kunne berettige til at udgive Loven, og da der nu ikke kan være Spørgsmaal om, at Loven udkommer nu, saa kunne vi altsaa heller ikke nu afgjøre det Spørgsmaal, om den i sin Tid